

**Uzasadnienie Senatu Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach
w sprawie nagrody Ministra Zdrowia za całokształt dorobku
dla Pani prof. dr hab. n. med. Beaty Kos-Kudły**

Senat Śląskiego Uniwersytetu Medycznego w Katowicach, działając w poczuciu odpowiedzialności za promocję najwybitniejszych osiągnięć polskiej nauki medycznej, z pełnym przekonaniem rekomenduje Panią prof. dr hab. n. med. Beatę Kos-Kudłę do Nagrody Ministra Zdrowia za całokształt dorobku. Jej działalność naukowa, kliniczna, dydaktyczna i organizacyjna stanowi przykład konsekwentnego, wieloletniego budowania nowoczesnej, opartej na dowodach medycyny, której wymierne efekty widoczne są zarówno w poprawie jakości opieki nad pacjentami, jak i w międzynarodowej pozycji polskiej endokrynologii.

Dorobek naukowy Pani Profesor obejmuje 400 publikacji pełnotekstowych w recenzowanych czasopismach krajowych i międzynarodowych oraz rozdziały w monografiach specjalistycznych. Jest to dorobek spójny koncepcyjnie i rozwijany w sposób długofalowy – od badań patofizjologicznych, przez rozwój i doskonalenie metod diagnostycznych, po implementację wyników badań w praktyce klinicznej. Wczesne etapy Jej pracy naukowej koncentrowały się na zagadnieniach osi podwzgórze–przysadka–nadnercza oraz na wpływie zaburzeń hormonalnych na przebieg chorób przewlekłych, w tym w populacji kobiet w okresie pomenopauzalnym. Ten kierunek badań ukształtował Jej podejście do medycyny – łączenie precyzyjnej diagnostyki endokrynologicznej z analizą klinicznych konsekwencji terapeutycznych.

Najważniejszym obszarem działalności Pani Profesor stały się jednak nowotwory neuroendokrynne (NEN), w których jest jedną z najbardziej rozpoznawalnych ekspertek w Europie. Jej wkład obejmuje badania kliniczne i translacyjne, współtworzenie algorytmów postępowania, a także prace standaryzujące diagnostykę i terapię. Efektem tych działań jest istotne usprawnienie ścieżki diagnostycznej, lepsza kwalifikacja do leczenia systemowego i radioizotopowego oraz rozwój modelu opieki wielospecjalistycznej nad chorymi z NEN w Polsce.

Szczególne znaczenie ma Jej rola w tworzeniu i wdrażaniu standardów postępowania. Prof. Kos-Kudła była inicjatorką i współautorką kolejnych edycji krajowych zaleceń diagnostyczno-terapeutycznych dotyczących NEN, które stały się podstawą praktyki klinicznej w Polsce. Na poziomie międzynarodowym Jej pozycję potwierdza udział w opracowywaniu wytycznych European Neuroendocrine Tumor Society (ENETS), w tym rola pierwszej autorki europejskich zaleceń dotyczących nowotworów neuroendokrynnych trzustki (2023). Ten typ

aktywności ma charakter systemotwórczy – wyznacza standardy jakości opieki i integruje środowisko ekspertów wokół wspólnych kryteriów diagnostycznych i terapeutycznych.

Równolegle Pani Profesor konsekwentnie budowała wysokospecjalistyczny ośrodek referencyjny. Kierując Katedrą Patofizjologii i Endokrynologii oraz Kliniką Endokrynologii i Nowotworów Neuroendokrynnych Śląskiego Uniwersytetu Medycznego, stworzyła jednostkę spełniającą najwyższe standardy jakości, interdyscyplinarności procesu diagnostyczno-terapeutycznego. Szczególnym osiągnięciem jest uzyskanie i utrzymanie od 2015 roku certyfikatu ENETS Center of Excellence – pierwszego w Polsce i Europie Środkowo-Wschodniej. Status ten potwierdza nie tylko wysoką jakość opieki klinicznej, lecz również systemowe podejście do raportowania wyników i kontroli jakości.

Ważnym elementem dorobku Pani Profesor jest rozwój narzędzi organizacyjnych poprawiających opiekę nad chorymi w skali kraju. Kierując pracami Polskiej Sieci Guzów Neuroendokrynnych oraz inicjując rozwój Krajowego Rejestru Guzów Neuroendokrynnych, stworzyła fundament dla analiz epidemiologicznych, oceny wyników leczenia i planowania dalszych badań klinicznych. Pionierskim przedsięwzięciem jest także ogólnopolskie wielospecjalistyczne konsylium online TELENEN, funkcjonujące od blisko dekady. Model ten umożliwia wymianę doświadczeń między ośrodkami oraz ujednolicenie i przyspieszenie decyzji terapeutycznych w celu osiągnięcia najlepszych efektów w postępowaniu z chorymi z NEN.

Pani Profesor łączy kompetencje endokrynologa i specjalisty medycyny nuklearnej, co w leczeniu NEN ma szczególne znaczenie w diagnostyce i leczeniu chorych z NEN. Jej działalność obejmuje wdrażanie nowoczesnych metod diagnostyki obrazowej i terapii systemowych, udział w badaniach wieloośrodkowych oraz stałe promowanie medycyny opartej na dowodach.

Nie mniej istotny jest wymiar dydaktyczny i organizacyjny Jej aktywności. Prof. Kos-Kudła od lat kształci studentów, lekarzy w trakcie specjalizacji oraz młodych naukowców, budując środowisko profesjonalne w obszarze endokrynologii ogólnej i onkologicznej. Pełniła i pełni kluczowe funkcje w towarzystwach naukowych w Polsce i Europie, w tym funkcję Prezesa Polskiego Towarzystwa Endokrynologicznego oraz członka zarządów głównych europejskich towarzystw naukowych. Uzupełnieniem powyższej charakterystyki dorobku Pani Profesor jest Jej stała i intensywna obecność w międzynarodowej debacie naukowej, wyrażająca się w licznych zaproszeniach do wygłaszania wykładów plenarnych oraz wystąpień eksperckich podczas kongresów krajowych i zagranicznych. Wyrazem międzynarodowego uznania dla tej wieloletniej aktywności była również przyznana Pani Profesor europejska nagroda ESE *Special Recognition Award*, stanowiąca szczególne wyróżnienie za wkład w rozwój środowiska naukowego, budowanie standardów klinicznych oraz integrację europejskiej społeczności ekspertów w dziedzinie endokrynologii. Nagroda ta ma charakter honorowy i przyznawana jest osobom, których działalność wykracza poza indywidualne osiągnięcia naukowe, obejmując realny wpływ na kształtowanie kierunków rozwoju dyscypliny w wymiarze międzynarodowym. Jej działalność redakcyjna, w tym kierowanie

czasopismem „Endokrynologia Polska”, przyczyniła się do podniesienia standardów publikacyjnych i zwiększenia międzynarodowej widoczności polskich badań.

Całokształt dorobku Pani Profesor ma charakter trwały, systemowy i międzynarodowo rozpoznawalny. Łączy w sobie najwyższy poziom naukowy z realnym wpływem na organizację opieki zdrowotnej i poprawę wyników leczenia pacjentów. Uhonorowanie prof. dr hab. n. med. Beaty Kos-Kudły Nagrodą Ministra Zdrowia stanowiłoby w pełni uzasadnione wyrażenie uznania dla osoby, która w sposób szczególny przyczyniła się do rozwoju polskiej endokrynologii, wzmocniła jej pozycję w Europie oraz stworzyła nowoczesny model opieki nad chorymi z nowotworami neuroendokrynnymi.

.